

НУБІП України

I. Реєстраційна форма

№	Назва поля	Вміст поля
1.	Назва роботи	Магістерська кваліфікаційна робота
2.	Автор (ПІБ)	Кононенко Альона Василівна
3.	Дата захисту (рік, місяць, день)	
4.	Факультет (НН)	Економічний
5.	Кафедра (шифр, назва)	11.06 – статистики та економічного аналізу
6.	Спеціальність	071 – Облік і оподаткування
7.	Форма навчання	Денна
8.	Тема випускної бакалаврської роботи	Обліково-аналітичне забезпечення управління виробництвом продукції тваринництва
9.	Керівник (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)	д. е. н., старший викладач Гузь Михайло Михайлович
10.	Ключові слова (до 10 слів)	Облік, аналіз, витрати виробництва, біологічні активи, тваринництво
11.	Анотація (до 300 символів)	У магістерській кваліфікаційній роботі розкривається економічна сутність витрат виробництва, їх класифікація та оцінка. Розкритий первинний облік, синтетичний та аналітичний облік витрат тваринництва. Наведено організаційно-економічну характеристику діяльності об'єкту дослідження, розглянуто витрати виробництва продукції тваринництва та їх відображення в системі бухгалтерських рахунків.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи _____

Гузь М.М.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.06 - МКР. 1757 "С" 2021.10.18. 028. ПЗ

НУБІП України

Кононенко Альони Василівни

2022 р.

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет
УДК 657.47:637:005

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
(підпис)

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри статистики та
економічного аналізу
Інна ЛАЗАРИШИНА
(підпис)

" " 2022р. " " 2022р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему
"Обліково-аналітичне забезпечення управління виробництвом продукції
тваринництва"
Спеціальність 071 – "Облік і оподаткування"

Освітня програма Облік і аудит
Орієнтація освітньої програми освітньо- професійна

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи
к.е.н, доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

Євгенія КАЛЮГА
(ПІБ)
(підпис)

Михайло ГУЗЬ
(ПІБ)
(підпис)

Виконала
(підпис)

Альона
КОНОЩЕНКО
(ПІБ студента)

Київ – 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри статистики та
економічного аналізу

д.е.н., проф.

Інна ЛАЗАРИШІНА

2021р.

ЗАВДАННЯ

до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студенту (-ці)

Кононенко Альоні Василівні

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність 071 – "Облік і оподаткування"

Освітня програма Облік і аудит

Орієнтація освітньої програми освітньо - професійна

Тема магістерської роботи: «Обліково-аналітичне забезпечення управління виробництвом продукції тваринництва»

Затверджена наказом ректора НУБіП України від "18" жовтня 2021 р. №1757 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 2022.11.11

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: звітність сільськогосподарських підприємств

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи:

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні основи обліку і аналізу витрат виробництва продукції тваринництва
2. Методика обліку витрат на виробництво продукції тваринництва
3. Аналіз виробництва продукції тваринництва

Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки, схеми

Дата видачі завдання "___" жовтня 2021 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

Михайло ГУЗЬ

Завдання прийняла до виконання

Альона КОНОНЕНКО

НУБІП України

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасний економічний розвиток

України характеризує глобальні економічні трансформації у сфері виробництва на основі ринкових відносин, тому потребує перегляду та пошуку шляхів удосконалення процедур обліку та контролю. Однією з важливих складових системи управління на підприємстві є система обліку та контролю витрат на виробництво та випуску готової продукції, що в свою чергу потребує вирішення низки невирішених обліково-контрольних питань. Такими питаннями є теоретико-методологічні аспекти обліку та контролю собівартості продукції та випуску готової продукції.

Розвиток трудових відносин у сільськогосподарських підприємствах та підвищення рівня конкуренції спонукають виробників до перегляду усталених стереотипів щодо підходу до формування собівартості продукції, які переважно базувалися на принципах збільшення обсягу виробництва продукції з пропорційним збільшенням у вартості ресурсів. Сучасні умови економіки вимагають від сільськогосподарського товаровиробника вирощування продукції з найменшими витратами.

Головною умовою успішного функціонування підприємств з виробництва продукції тваринництва є досягнення оптимального рівня собівартості продукції, що підвищить конкурентоспроможність продукції та стане реальним досягненням довгострокового економічного зростання підприємства. Тому для отримання достовірної інформації та прийняття оперативних управлінських рішень необхідно вести бухгалтерське відображення господарських операцій, пов'язаних з виробництвом продукції тваринництва.

Цю проблему розглядали у своїх вченнях і наукових працях такі вчені, як Л.О. Артикульний, П.І. Гайдуцький, І.І. Филипчук, Л.Т. Саблук та ін. та інші.

Мета магістерської кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні теоретико-методичних та практичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення управління витратами та виходу виробництва продукції тваринництва для підвищення результативності діяльності підприємства.

Завдання магістерської кваліфікаційної роботи:

- дослідити економічну сутність, визнання та класифікацію витрат;
- розглянути організаційно-економічну характеристику базового підприємства;

- дослідити особливості первинного, синтетичного та аналітичного обліку, порядок відображення витрат у звітності підприємства;

- дослідити питання методики аналізу витрат виробництва продукції тваринництва;

- проаналізувати формування структури на виробництво продукції тваринництва;

- обґрунтувати основні напрями поліпшення обліково-аналітичного забезпечення управління витратами виробництва продукції тваринництва.

Об'єктом дослідження є практика застосування обліково-аналітичного забезпечення управління виробництвом продукції тваринництва ПОВА «Україна», Бориспільського району, Київської обл.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні, організаційні засади обліку і аналізу витрат на виробництво продукції тваринництва.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у обґрунтуванні нових теоретичних положень та розробці відповідних рекомендацій і пропозицій стосовно підвищення ефективності обліково-аналітичного забезпечення управління витратами проукції тваринництва задля подальшого розвитку діяльності підприємства.

Структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків списку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

1.1. Поняття виробничих витрат і виходу продукції як об'єкт обліку і аналізу

Індустріалізація та розвиток тваринництва практично неможливі без інновацій та науково-технічного прогресу в цій галузі. Водночас перспективи технологічної трансформації галузі залежать від багатьох факторів, які слід враховувати. Перш за все, основою промислового тваринництва є комплексна механізація та автоматизація всіх виробничих процесів: виробництва, переробки та реалізації [20].

Виробництво готової продукції для реалізації та отримання прибутку є основними цілями виробничої діяльності підприємства. У процесі виробництва формуються витрати виробництва та їх закупівельна ціна. Відповідно, підприємствам цієї галузі необхідно оптимізувати свої витрати, щоб підвищити ефективність виробництва та якість продукції тваринництва в Україні .

Витрати виробництва є однією з найважливіших категорій ринкової економіки. За умов досконалої конкуренції витрати виробництва виявляють вирішальний вплив не лише на розмір прибутку підприємства і можливості розширення виробництва, але й на те, чи залишиться фірма на даному ринку взагалі, чи буде змушена покинути його. [17]

В економічній енциклопедії витрати виробництва трактуються як спожиті в процесі виробництва продукту виробничі фонди підприємства. Часто під виробничими витратами суспільства розуміють всі витрати праці (живої та уречевленої), пов'язані з виготовленням продукту (тобто поняття «виробничі витрати» ототожнюються з поняттям вартості товару), а під витратами підприємства — витрати, що складаються з вартості спожитих засобів виробництва і витратами на оплату праці [20].

Витрати виробництва на підприємствах та витрати суспільства об'єктивно мають вартісну форму. Розрізняють витрати виробництва загальні та такі, які належать до виробленої продукції. Витрати виробництва в грошовій формі на одиницю продукції — це її собівартість (тобто вартість для себе). Собівартість можна розглядати як сукупні витрати, поділені на кількість створеної продукції.

[26]

Виробнича собівартість — це зменшення економічних вигод у формі вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу [26].

Якість даних обліку витрат оцінюється керівництвом підприємства з точки зору його придатності для прийняття управлінських рішень.

Виробничі витрати класифікуються за складом, економічним змістом, видом участі у виробництві, способом віднесення на собівартість продукції, коефіцієнтом виробітку [57].

У процесі управління підприємством менеджерам необхідно знати обсяг витрат, пов'язаних з тими чи іншими конкретними об'єктами обліку витрат (товари, роботи, послуги), щоб вирішити, в тому числі, одне з головних управлінських завдань - зниження собівартості продукції.

Основним нормативним документом, який регулює питання обліку витрат є П(С)БО 16 «Витрати» [42].

Відповідно до П(С)БО під витратами розуміють зменшення економічних вигод внаслідок вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу [49].

Витрати нараховуються після визнання доходу відповідно до принципу відповідності, який встановлює, що витрати повинні нараховуватися за той самий період, що і дохід, за який вони отримані, їх нарахування є невід'ємною частиною розрахунку доходу нетто [55, С. 121].

Головні завдання обліку витрат на виробництво наступні:

- вірно, точно та своєчасне визначення розміру витрат та виконаних робіт і послуг за кожним виробництвом;

наукове групування затрат за єдиними для всіх галузей народного господарства ознаками,

• контроль за обсягом витрат за об'єктами калькуляції;

• дотримання порядку розподілу витрат за бухгалтерськими рахунками для забезпечення вірності обліку витрат за об'єктами;

• своєчасне подання інформації про витрати та доходи за центрами витрат та відповідальності, з метою контролю та оперативного керівництва виробництвом;

• визначення ціни виробленої продукції, робіт, послуг;

• прийняття управлінських рішень;

• використання прогресивних форм організації обліку витрат на виробництво.

Об'єкти обліку витрат — продукція, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат[42].

Облік витрат і калькулювання, як єдиний процес, складається з двох взаємопов'язаних етапів: I етап – організація аналітичного обліку

витрат і розподілу витрат на виробництво продукції між об'єктами

обліку; II етап – калькулювання собівартості, що включає операції з визначення собівартості виробів та одиниць продукції.

1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку і аналізу виробництва продукції тваринництва

Система обліку та контролю витрат на виробництво та випуск продукції на сучасних підприємствах не може повноцінно існувати без належного нормативно-правового забезпечення. Таке положення сформовано протягом останніх десятиліть і перебуває в стані постійних змін, які

супроводжуються політичними, економічними, інтеграційно-політичними, соціальними та іншими факторами [38].

Що стосується нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку, то науковці розглядають чотири рівні цих нормативів: перший (закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України), другий (нормативні документи Міністерства фінансів України, Держкомстат України, Держказначейство, ДПА, НБУ України та інші органи, зареєстровані в Міністерстві юстиції України), третій (нормативні акти, інструкції, методичні рекомендації, інструкції, листи міністерств і відомств), четвертий (робочі документи, що містять принципи бухгалтерського обліку у Формі компанії).

Для ведення обліку витрат на виготовлення готової продукції підприємства керуються відповідною законодавчою та довідковою базою України, яка дозволяє регулювати питання обліку та контролю витрат на виробництво та випуск продукції.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 – XIV (зі змінами та доповненнями) визначає правові основи регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. [27]

Податковим кодексом України [60] передбачено склад витрат, які враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування. Податковий кодекс України максимально зближує класифікацію витрат у бухгалтерському та податковому обліку. Відповідно до Податкового кодексу України собівартістю реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг є витрати, безпосередньо пов'язані з виготовленням та (або) придбанням реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг протягом звітного періоду, що застосовується в частині, яка не суперечить розділу III Податкового кодексу України.

Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати» [49] розбивка та склад витрат за одиницями собівартості продукції кожне підприємство визначає самостійно.

На даний час діють Методичні рекомендації з планування, обліку та калькулювання продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. Рекомендовані методики щодо формування собівартості продукції (робіт, послуг) у сільському господарстві [47].

Україні перелік статей витрат законодавчо не затверджено, а відповідно до НП(С)БО 16 підприємство складає свій перелік самостійно та керується нормами НП(С)БО. Інвентаризація – один із основних методів обліку та контролю – регламентується Постановою від 02.09.2014 р. № 879 [61].

Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкцією № 291 [59, 28] щодо його застосування визначено позначення та порядок ведення бухгалтерського обліку для узагальнення за методом подвійного запису.

Положення про облікову політику підприємства набуває досить важливого значення в обліку та контролі витрат на виробництво, оскільки містить усі елементи його обліку, характерні для даного підприємства, тобто облікова політика дає перелік статей витрат, які входять до необхідності застосування на практиці[42].

Отже, належне нормативно-правове забезпечення обліку та контролю витрат на виробництво та випуск продукції на підприємстві є важливою передумовою ефективного управління на підприємстві. Без такого забезпечення компанія приречена на значні штрафи, пені і врешті-решт втрату прибутку.

1.3. Класифікація та оцінка витрат на виробництво

Відповідно до НП (С) БО 16 «Витрати» витрати визнаються з таких підстав [49]:

- Витрати враховуються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань,

- Витрати за період визнаються як зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу в результаті продажу або розподілу частиною власників), якщо ці витрати надійно оцінені ;

- Витрати обліковуються як витрати протягом визначеного періоду одночасно з визначенням доходу;

- Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, включаються до складу витрат того періоду, в якому вони понесені;

- Якщо актив генерує економічні вигоди протягом кількох облікових періодів, витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості на відповідні облікові періоди.

Не визнаються витрати [49]:

- Попередня оплата (попередня оплата) товарів, робіт, послуг.

- Відшкодування за отримані послуги.

Інше зменшення активів або збільшення зобов'язань, що не відповідають критеріям, визначеним у розділі 6 цього Положення (Стандарту).

Завдання з обліку витрат [49]:

1. зменшити витрати шляхом порівняння фактичних витрат із розрахунковими;
2. надавати повні та достовірні дані про діяльність Товариства;
3. розподіл загальних витрат.

Структура витрат буває простою (одна позиція) і складною (комплекс).

До простих належать витрати, економічно не розбиті на складові частини, такі як витрати на харчування, амортизація основних засобів, заробітна плата і т. д. Комплексні витрати складаються з кількох елементів. Отже, вартість поточного ремонту складається з вартості матеріалів, деталей, праці та ін.

[54]

В економічному вимірі витрати поділяються на витрати на проживання та матеріальну роботу. До вартості життя належать витрати на оплату праці, фонд праці соціального забезпечення тощо.

Матеріальні витрати праці включають вартість використовуваних у процесі виробництва оборотних коштів і вартість використовуваних у процесі виробництва основних засобів [57].

Залежно від виду участі у виробництві розрізняють основні та загальновиробничі витрати. Основні витрати безпосередньо пов'язані з процесом виробництва. Це витрати праці на виробництво продукції, витрати на посівний матеріал, корми, амортизація основних засобів і т. д. У свою чергу загальногосподарські витрати поділяються на загальновиробничі та загальногосподарські. До накладних витрат належать витрати, пов'язані з організацією та управлінням певною галуззю чи одиницею виробництва.

Вони входять до собівартості продукції тільки конкретної галузі. Накладні витрати, пов'язані з підтримкою та управлінням економікою в цілому. Вони включені у вартість усіх видів товару [34].

За способом відношення до собівартості продукції витрати поділяються на прямі та непрямі. Прямі витрати включають витрати, пов'язані з виробництвом виду продукції. Вони безпосередньо пов'язані з продуктом. Тому собівартість посівного матеріалу пшениці відносять тільки на собівартість пшениці, вартість комбікормів для тварин - тільки на собівартість продукції тваринництва. Непрямі витрати пов'язані з одночасним виготовленням кількох видів продукції, тому вони включаються до собівартості кожного виду продукції шляхом розподілу. Більшість постійних витрат є прямими, а всі накладні витрати є непрямими [41].

По відношенню до обсягу виробництва витрати поділяються на змінні та умовно-постійні. Змінні витрати безпосередньо пов'язані з обсягом виробництва. Наприклад, чим більша площа посіву, тим більше насіння потрібно висіяти.

Умовно-постійні витрати не залежать або майже не залежать від обсягу виробництва чи виконаної роботи (адміністративні витрати на адміністрування, амортизація основних фондів тощо) [53].

Структура собівартості продукції визначає організацію бухгалтерського обліку. Тому до розрахунків кожного виробничого рахунку входить окремий синтетичний рахунок, за дебетом якого відображаються прямі витрати та кредитова продукція протягом року. Для розрахунків за статтями витрат за кожним видом продукції передбачено спеціальні документи аналітичного обліку.

На кожному аналітичному рахунку обліковуються витрати за такими статтями: витрати на оплату праці, внески на соціальну діяльність, засоби захисту тварин; Корми; будівельні роботи та послуги; витрати на ремонт основних засобів; інші витрати на утримання оборотних коштів; Інші витрати; поза виробничі витрати, загальновиробничі витрати [18].

За статтею «Вартість праці» враховується основна та додаткова заробітна плага працівників, які безпосередньо беруть участь у технологічному процесі виробництва птиці. Основою нарахування заробітної плати є правильне оформлення первинних документів: табелів обліку робочого часу, розрахунків заробітної плати утримувачів тварин, спеодягу [21].

У статті «Відрахування на соціальні заходи» відображається накопичення обов'язкових внесків до державного Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування тощо, передбачених чинним законодавством.

У статті «Товариства» включені витрати на органічні продукти та дезінфікуючі засоби, які були закуплені за кошти підприємства. Вартість ліків, закуплених за бюджетні кошти, буде списана в рахунок зменшення обсягу конкретних коштів. Витрати цих сум контролює ветеринарна служба [21].

За статтею «Корми» відображають вартість кормів власного виробництва та покупних, а також вартість внутрішнього транспортування відноля до місця постійного зберігання.

Витрати на доставку корму з місць постійного зберігання до комбікормових сховищ і безпосередньо з місця зберігання на ферму не входять у вартість кормів, а пов'язані з іншими відповідними статтями [18].

У статті «Роботи і послуги» відображається вартість робіт і послуг власного допоміжного виробництва, що забезпечують виробничі потреби, а також вартість виробничих послуг, наданих сторонніми організаціями.

Зокрема, до цієї статті належать витрати на послуги автомобільного транспорту, тракторного парку, низьковольтної тяги, електроенергії, водопостачання тощо.

Підставою для обліку витрат за цією статтею є зведена інформація про розподіл робіт і послуг власного допоміжного виробництва та рахунки підприємств і організацій, які виконували відповідні роботи або надавали послуги [21].

У рубриці «Вартість ремонту оборотних коштів» відображаються витрати, пов'язані з ремонтом матеріальних цінностей у тваринництві.

До статті «Інші витрати на утримання оборотних засобів» відносяться такі витрати: оплата праці, в тому числі відрахування на соціальні заходи, обслуговуючого персоналу основних засобів; вартість паливно-мастильних матеріалів, що використовуються для роботи тваринницького обладнання;

Амортизація будівель, споруд та інших основних засобів, нарахована за загально визнаною методикою.

У статті «Інші витрати» відображаються витрати, безпосередньо пов'язані з виробництвом певної продукції тваринництва та не включені до інших статей, а саме; вартість швидкопсувних і малоцінних предметів, користування спеціальним одягом і взуттям, пільги зі страхування тварин тощо.

У статті «Непродуктивні витрати» фіксуються збитки внаслідок загибелі тварин для вирощування та відгодівлі птиці за рахунок господарств. Ці витрати зменшуються на вартість сировини, отриманої за цінами можливого продажу чи використання у вашій компанії. Смерть тварин внаслідок стихійного лиха пояснюється фінансовими результатами компанії та виною фінансово відповідальних людей за рахунок цих людей[42].

У статті «Накладні витрати» відображається сума накладних витрат, що припадає на конкретний об'єкт бухгалтерського обліку в порядку їх розподілу.

У господарській діяльності підприємств (фірм) також виділяють питомі виробничі витрати у вартісній формі та виробничі витрати від утрачених можливостей, які у своєму визначенні пов'язані з обліковим та підходами до управління бізнесом[29].

Розрахунок виробничих витрат. Це грошова форма вартості використовуваних компанією ресурсів за фактичними ринковими цінами їх придбання. Вони фіксуються у фінансовій звітності та балансі підприємства.

Економічна собівартість виробництва — це грошові витрати (платежі) компанії на придбання ресурсів для забезпечення виробництва конкретного продукту, що унеможливує альтернативні шляхи використання коштів. Отже, вони (економічні виробничі витрати) є витратами компанії та уявленням про втрачені можливості з точки зору ефективних закупівель та використання обмежених ресурсів. Ця вартість являє собою суму доходу, яку можна отримати від найбільш прибуткового з усіх альтернатив використання ресурсу. Тому всі витрати підприємства є альтернативними і зводяться до вартості можливостей, якими необхідно пожертвувати. Усі альтернативні витрати поділяються на зовнішні (прямі) і внутрішні (приховані, неявні) [14].

Зовнішні (прямі) виробничі витрати. Це витрати на придбані на стороні ресурси за ринковими цінами: найм робітників, закупівля сировини, матеріалів, палива, сплата відсотків за кредит, сплата страховки, оренда транспортного засобу і т. д. Визначивши основну мету виробництва,

компанія порівнює результати від реалізації продукції з прямими зовнішніми витратами. При цьому він отримує так званий розрахунковий прибуток. Однак фактичні витрати будуть набагато вищими, оскільки вони включають непрямі внутрішні витрати[14].

Внутрішні (приховані, неявні) витрати виробництва. Відновлення раніше придбаних ресурсів, що належать компанії. Вони стосуються використання засобів виробництва, якими володіє компанія і які більше не потрібно купувати ззовні. Це виробничі будівлі, власні кошти, послуги, які надає підприємство. Внутрішні виробничі витрати повинні бути включені до

загальних витрат, інакше може виникнути спотворений показник прибутку. З точки зору підприємця (фірми), внутрішні витрати відповідають грошовим платежам, які можна отримати за власні ресурси, реалізуючи найбільш ефективні альтернативні способи їх використання. У бухгалтерській звітності підприємства відсутні внутрішні витрати [8].

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІ ТВАРИНИЦТВА

2.1. Оцінка природного і організаційно-економічного потенціалу

ПОА "Україна"

Базою для проходження практики є Приватно-орендна агрофірма «Україна», надалі – ПОА «Україна». ПОА «Україна» зареєстроване в органах державної влади 14.03.2000 року, за юридичною адресою: Україна, 08440, Київська обл., Переяслав-Хмельницький р-н, село Велика Каратувль, вулиця Перемоги, будинок 2А, яке діє на підставі Статуту (додаток А. 1). Керівником організації є Поралб Григорій Степанович. Розмір статутного капіталу складає 1600000,00 грн.. Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ – 03756327.

Управління підприємством здійснює його засновник або уповноважена ним особа. Всі рішення засновника є обов'язковими для виконання працівниками підприємства, крім випадків, якщо це рішення суперечить чинному законодавству.

Метою агрофірми є отримання прибутків від господарської діяльності і задоволення на їх основі інтересів засновників, а також економічних і соціальних інтересів працівників. Одержаний прибуток спрямовується на розвиток агрофірми, задоволення економічних і соціальних потреб акціонерів та працівників.

ПоА «Україна» займається розведенням великої рогатої худоби молочної породи, розведенням іншої великої рогатої худоби та буйволів, розведенням свиней, допоміжною діяльністю у рослинництві

Підприємство розташоване в лісостеповій зоні та має дуже сприятливі кліматичні та природні умови для ведення сільськогосподарської діяльності.

Проаналізуємо активи та пасиви досліджуваного підприємства (табл.2.1, 2.2).

З даних таблиці 2.1 видно, що у 2019 році вартість нематеріальних активів становила 6000 грн., а у 2020-2021 роках ПДА "Україна" цим активом не володіло. Первісна вартість за аналізований період становила 6000 грн. При цьому накопичена норма амортизації у 2019 році становила 0, а у 2019-2020 роках – 6000 грн.

Загальна вартість основних засобів у 2019 році склала 215,8 млн грн. і знизився на 12% і 1,9% у 2020 і 2021 роках відповідно.

Таблиця 2.1
Горизонтальний аналіз активів ПДА "Україна".

Найменування показників	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.	2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Нематеріальні активи	6	0	0	-6	0	-100%	-
первісна вартість	6	6	6	0	0	0	0
накопичена амортизація	0	-6	-6	-6	0	-	0
Незавершені капітальні інвестиції	0	0	44	0	44	-	-
1	2	3	4	5	6	7	8
Основні засоби:	215767	189896	186265	-25871	-3631	-12%	-1,9%
первісна вартість	234569	236664	257338	2095	20674	+0,9%	+8,7%
Знос	-18802	-46768	-71073	-27966	-24305	збільшення у 2,5 разів	+52%
Довгострокова дебіторська заборгованість	40	0	0	-40	0	-100%	-
Запаси	14884	23966	17805	9082	-6161	+61%	-25,7%
виробничі запаси	14852	23894	17729	9042	-6165	+60,9%	-25,8%
Товари	32	72	76	40	4	збільшення у 2,3 рази	+5,6%
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
за виданими авансами	11	237	2082	226	1845	збільшення у 21,6 рази	збільшення у 8,8 раз
з бюджетом	38	54	0	16	-54	+42,1%	-100%
Інша поточна дебіторська заборгованість	81	69	155	-12	86	-14,8%	збільшення у 2,2 рази

Гроші та їх еквіваленти:	74	5	7	-69	2	-93,2%	+40%
Готівка	2	5	7	3	2	збільшення у 2,5 рази	+40%
рахунки в банках	72	0	0	-72	0	-100%	-
Інші оборотні активи	64	24	297	-40	273	-62,5%	збільшення у 12,4 рази
Витрати майбутніх періодів	2	85	131	83	46	збільшення у 4,2 рази	+54,1%

Така ситуація є свідченням неефективного управління виробничо-збутовим потенціалом компанії.

У 2019 році довгострокова дебіторська заборгованість становила 40 тис. грн, а у 2020-2021 роках ПАО "Україна" цим активом не володіло.

Станом на 2019 рік сума резервів становила 14,9 млн грн, у 2020 році вона зросла на 61% порівняно з 2021 роком, а у 2021 році порівняно з 2020 роком – на 25,7%. Загалом за аналізований період запаси зросли на 19,6%, що є позитивним моментом. Крім того, слід зазначити, що зростання запасів відбувається не за рахунок збільшення їх кількості, а за рахунок їх вартості.

Обсяг іншої поточної дебіторської заборгованості має тенденцію до збільшення. Така динаміка є негативною і може бути причиною погіршення платоспроможності підприємства.

Таблиця 2.2

Горизонтальний аналіз пасивів ПАО "Україна", 2019-2021 рр.

Найменування показників	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.	2020р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Додатковий капітал	5483	5483	5483	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	0	4381	0	4381	- 4381	-	-100%
Власний капітал	5483	9864	5583	4381	-4281	+79,9%	-43,4%
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями							
товари, роботи, послуги	1977	1132	1300	-845	168	-42,7%	+14,8%
розрахунки з бюджетом	425	614	1172	189	558	+44,5%	+90,9%
розрахунки зі	1015	640	1199	-375	559	-36,9%	+87,3%

страхування							
розрахунки з оплати праці	2285	2360	4420	75	2060	+3,3%	+87,3%
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	243611	197439	185423	-46172	-12020	-19%	-6,1%
Поточні забезпечення	4398	6868	7234	2470	366	+56,2%	+5,3%
Інші поточні зобов'язання	218	187	555	-31	368	-14,2%	збільшення у 3 рази

Як відомо, фінансове становище компанії значною мірою залежить від ліквідності, і її рівень має бути таким, щоб покрити всі першочергові платежі. Згідно з нашим дослідженням, у 2020 році кошти та їх еквіваленти становили 74 тис. грн. (При цьому основну позицію за цим показником посіли банківські рахунки: лише у 2020 році цей показник становив 72 тис. грн.). У наступні роки відбулося різке падіння вартості «грошових коштів та їх еквівалентів», які оцінюються негативно, оскільки грошові кошти та їх еквіваленти є найбільш мобільними активами Компанії, тому можуть виникнути труднощі з поточними платежами контрагенту.

У 2019 році показник інших оборотних активів становив 64 тис. грн, після зменшення у 2020 році на 40 тис. грн, або 62,5% та знову збільшився на 273 тис. грн, або в 12,4 рази.

Майбутні витрати у 2019 році склали 2000 грн.; у 2020 році – 85 тис. грн., стрімке зростання в 4,2 рази; у 2021 році – 131 тис. грн., знову збільшившись на 54,1%. Керівникам слід звернути увагу на цей момент, оскільки вони впливають на собівартість продукції, витрати звітного періоду, рівень фінансових результатів, а також оцінка фінансового стану та платоспроможності підприємства у 2019-2021 роках додатковий капітал залишився без змін і склав 5,5 млн грн. Сума нерозподіленого прибутку лише за 2020 рік складала 4,4 млн грн, що свідчить про збільшення власного капіталу підприємства завдяки ефективній роботі менеджерів. Нульове значення цього показника в інші роки свідчить про негативну тенденцію

розвитку компанії, тобто її нездатність сформувати резервний капітал і замінити статутний капітал. раніше,

у 2019-2021 роках поточні зобов'язання компанії на довгострокові зобов'язання були розбиті таким чином:

- в 2019 році борг за товари, роботи та послуги склав майже 2 млн. грн.;

- у 2020 році він впав на 42,7% до 1,1 млн грн; у 2020 році зросла з 14,8 до 1,3 млн. грн. Загалом цей борг скоротився за період на 34,2%;

- у 2020 році заборгованість за платежами до бюджету (тобто заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, в тому числі за податками з працівників підприємства) склала 425 тис. грн.; у 2019 році вона зросла на 44,5% до 614 тис. грн.; у 2018 році на 90,9% до майже 1,2 млн. грн. (це в 2,8 раза більше, ніж у 2015 році);

- у 2021 році заборгованість зі страхових виплат склала понад 1 млн грн;

- у 2020 році спостерігається тенденція до зниження показника до 640 тис. грн. або 36,9 %; у 2018 році він знову зріс на 87,3% – майже до 1,2 млн грн;

- у 2021 році заборгованість із виплати заробітної плати склала майже 2,3 млн грн;

у 2019 та 2021 роках капітал компанії становив 5,5 млн грн, у 2020 році він зріс до 9,9 млн грн. (89,9%). Загалом вартість акцій за аналізований період дає інформацію про добробут інвесторів та підприємців.

Варто зазначити, що серед інших показників короткострокових зобов'язань за довгостроковими зобов'язаннями найбільшу частку становила заборгованість із заробітної плати.

У 2020 році сума поточних зобов'язань за внутрішніми розрахунками склала 245,6 млн грн, і має тенденцію до зменшення з кожним роком. Загалом рівень цього показника знизився на 58,2 млн грн, або на 23,9%.

Збільшення поточного забезпечення у 2021 році порівняно з 2020 роком склало 2,8 млн грн. або 64,5 відсотка. Приріст був щорічним.

У 2019 році сума інших поточних зобов'язань становила 218 тис. грн. І хоча 2020 рік відзначився падінням (14,2%), навпаки, у 2021 році воно зросло більш ніж у 2,5 рази порівняно з 2020 роком.

Така тенденція до збільшення зобов'язань свідчить про некваліфікований менеджмент, а тому керівництво має приймати відповідні рішення щодо зменшення цих показників.

Можна зробити висновок, що баланс підприємства був неліквідним за аналізований період, структура балансу незадовільна; підприємство не мало достатніх коштів для оплати поточних зобов'язань. Дебіторська заборгованість не дозволяла повністю покрити зобов'язання; неефективне використання активів для отримання прибутку тощо.

Аналіз фінансових результатів діяльності ПОА "Україна" за період

2019–2021 рр., тис. грн.

Найменування показників	2019	2020	2021	2021 р. до 2019 р.	2021 р. до 2019 р., %
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	77169	127 634	118439	41270	54%
Собівартість реалізованої продукції	-65731	-109 113	-94 951	29220	44%
Валовий: прибуток/збиток	11438	18 521	23 647	12209	106%
Інші операційні доходи	3918	458	7 069	3151	81%
Адміністративні витрати	-9217	-7 580	-13 801	-4584	49,7%
Інші операційні витрати	-3283	-3 131	-11 522	-8239	250%
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток/збиток	2856	8 268	5 393	2537	88,8%
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	1834	4 134	6 870	5036	274,5%

Як бачимо в табл. 2.3, у 2019 році загальний обсяг чистого доходу склав 77,160 млн грн, а у 2021 році він збільшився на 54%.

У 2019 році валовий прибуток становив 1 14 0038 грн., а в 2021 рр. ПАО "Україна" вдалось збільшити цей показник на 106%. У 2019 році сума інших операційних доходів склала 3918 тис. грн., у 2021 році цей показник вдалось збільшити на 81%.

Щодо витрат, то адміністративні та інші операційні витрати у 2019 році становили по 9217 тис. грн. та 3283 тис. грн. і в 2021р. ці показники зросли до 13801 тис. грн. та 11522 тис. грн..

З аналізу основних показників діяльності підприємства ми можемо зробити висновок, що в цілому діяльність підприємства є прибутковою.

Проте, в розрізі останніх років витрати підприємства зростають.

2.2. Організація обліку витрат на виробництво продукції тваринництва

Основними завданнями обліку поточних біологічних активів тваринництва в сільськогосподарських підприємствах є [22]:

- постійне забезпечення керівників і спеціалістів оперативною інформацією про наявність поголів'я тварин за їх видами і статевовіковими групами для прийняття управлінських рішень;
- своєчасне та правильне оформлення відповідними документами операцій та забезпечення достовірних даних про всі зміни, що відбуваються у складі поголів'я тварин на вирощуванні та відгодівлі і одержання продукції;
- контроль за збереженням тварин у місцях їх утримання і на всіх етапах їх руху; виявлення втрат від загибелі тварин і причини цього та виявлення винних осіб; здійснення заходів з метою недопущення нестач, крадіжок та загибелі тварин;
- забезпечення щоденної реєстрації даних про рух поголів'я з метою визначення потреб виробничих підрозділів у кормах на кожен день;

- забезпечення номінального зважування тварин, щоб мати точні дані про приріст живої маси для визначення результатів вирощування та відгодівлі тварин;

- правильне обчислення первісної вартості тварин при їх надходженні; оцінка їх при вибутті.

Облік собівартості та виходу продукції тваринництва ведеться на підставі бухгалтерських документів.

Для зведеного обліку споживання кормів за видами тварин у господарстві ведеться журнал витрат кормів. Наявність кормів на фермі та їх рух фіксують у журналі обліку кормів[23].

Для реалізації продукції тваринництва використовується ряд документів. Їх можна розділити на дві групи:

1) Документи для оприбуткування готової продукції, процес виробництва якої завершено та оприбуткована на рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»;

2) Документи для оприбуткування приросту живої маси та приплоду тварин, які оприбутковуються за дебетом рахунка 21 «Поточні біологічні активи» і існують лише у вигляді живих тварин.

До першої групи відноситься вхідний щоденник сільськогосподарської продукції. До другої групи документів належать: Акт реалізації потомства тварин (форма № 96); Декларація про зважування тварин (форма № 98).

Інформація з документів першої групи знаходиться у звіті про рух матеріальних цінностей (форма № 121), а з другої групи - у звіті про рух тварин і птиці на фермі (форма № 102)[35].

Для обліку витрат на виробництво у тваринництві використовується значна кількість різноманітних первинних документів. Їх можна поділити на п'ять груп з обліку: витрат праці; предметів праці; засобів праці; виконаних робіт і послуг; виходу продукції[44].

Основними документами для нарахування оплати праці працівникам тваринництва є таблиць обліку робочого часу (ф. № 64) та розрахунок

нарахувати заробітної плати працівникам тваринництва (ф. № 69). На підставі первинних документів з оплати праці щомісяця складають зведену відомість нарахування і розподілу оплати праці та відрахувань від неї за об'єктами обліку. У цій відомості відображаються кількість відпрацьованих днів, людино-годин, сум» нарахованої оплати праці і нарахувань на неї за об'єктами обліку, виробничими підрозділами і в цілому по підприємству. Дані відомості є підставою для записів у виробничий звіт з тваринництва[44].

Первинний облік витрат кормів на фермах проводять на підставі відомості витрат кормів. Вона є комбінованим накопичувальним документом, на підставі якого корми відпускаються на ферму, а також списуються на годівлю тварин. Зведений облік витрат кормів на фермі ведуть у журналі обліку витрачання кормів. У ньому для кожного виду кормів і групи тварин відводять окремі сторінки, на яких записують витрати кормів за їх видами у фізичній масі в перерахунку на кормові одиниці та за вмістом протеїну, а також кормо-дні[17].

Дезинфікуючі засоби, медикаменти, біопрепарати та інші матеріали відпускають на ферму за лімітно-забірними картами на одержання матеріальних цінностей та накладними внутрішньогосподарського призначення. Дані первинних документів зі списання матеріальних цінностей у виробництво є основою для складання звіту про рух матеріальних цінностей та виробничого звіту з тваринництва[17].

При витратах товарно-матеріальних цінностей обов'язково перевіряють правильність застосування норм витрат, відповідність зазначеного поголів'я тварин фактичній наявності на кожну дату тощо.

Послуги вантажного автотранспорту для тваринництва списують на підставі подорожнього листа вантажного автомобіля.

Витрати на транспортні роботи тракторів списують згідно з подорожнім листом трактора. Витрати на роботи і послуги таких власних допоміжних виробництв групуються в накопичувальних відомостях і відносяться на об'єкта в тваринництві за фактичною собівартістю[44].

Послуги з транспортного і технічного обслуговування галузі, виконані сторонніми підприємствами оформляються актами на виконання робіт, товарно-транспортними накладними та рахунками-фактурами.

Амортизацію основних засобів у тваринництві відносять на витрати виробництва на основі відповідних розрахунків нарахування амортизаційних відрахувань.

Загально виробничі витрати відносять на витрати тваринництва відповідно до відомості розподілу.

Окремі витрати відносять на тваринництво на основі листків-розшифровок та інших документів.

Для обліку виходу продукції тваринництва також застосовуються різноманітні документи. Надходження молока обліковують у журналі обліку надою молока. Для обліку щоденного надходження і витрачання молока протягом місяця на кожній фермі ведуть відомість руху молока[43].

Прихід тварин оприбутковують у день його одержання на підставі актів на оприбуткування приплоду тварин. Приріст живої маси тварин обліковують у відомостях зважування тварин і розрахунках визначення приросту[14].

Перевірка НП (С) БО 16 «Витрати» показала, що склад загально виробничих витрат визначено нечітко. Тому робляться спроби адаптувати склад цих витрат до потреб господарств [46].

Таким чином, галузеві накладні витрати в господарстві включають такі витрати: оплата праці з відрахуваннями на соціальні заходи та медичне страхування керівного і виробничого персоналу підприємств і виробництв; Амортизація основних фондів загально виробничого призначення; амортизація загально виробничих нематеріальних активів; Витрати на відрядження працівників відділів, відділів; витрати на вдосконалення технології та організації виробництва (заробітна плата та відрахування на соціальне страхування працівників, зайнятих удосконаленням технології та організації); витрати на опалення, освітлення, водопостачання,

водопостачання, технічне обслуговування та інші види утримання промислових об'єктів; витрати на охорону праці та навколишнього середовища; Технічне обслуговування, витрати на експлуатацію, ремонт, страхування, операційну оренду основних засобів та інших довгострокових активів; Витрати на технологічний контроль виробничих процесів і якості продукції, робіт, послуг, амортизація, витрати на опалення, освітлення та ремонт будівель, споруд, загальновиробничого інвентарю, в тому числі зерносушильних установок, ветеринарних клінік, агроконтор, лабораторій, бригад ветсан. транспортні засоби; амортизація та ремонт галузевого обладнання; Шкода, заподіяна майновим збитком у межах норм природного збитку; інші витрати (збитки від дефолту) [14].

2.3. Синтетичний та аналітичний облік витрат виробництва

продукції тваринництва

Облік витрат – це відображення витрат, понесених на підприємстві протягом конкретного періоду, пов'язаних з процесами постачання, виготовлення та реалізації, у розділах, які складають собівартість готової продукції [2].

Таке відображення надає повну інформацію, необхідну для управління витратами організації та оцінки її результатів через оцінку економічних показників.

Для узагальнення облікової інформації щодо витрат на виробництво продукції тваринництва Планом рахунків передбачено синтетичний рахунок 23 «Виробництво», до якого відкривається субрахунок 232 «Тваринництво».

Аналітичний облік у тваринництві ведуть за об'єктами, якими є конкретні статево-вікові групи тварин і птиці. У кожному підприємстві перелік об'єктів по тваринництву конкретизують залежно від умов господарювання. [2]

Аналітичні рахунки відкривають у виробничому звіті або книзі обліку виробництва. Витрати обліковують за встановленими статтями, а вихід продукції – за її назвою, кількістю та сумою.

Необхідно, щоб у первинних документах була впорядкована достатня кількість ознак групування інформації. В аналітичному обліку організації на сьогоднішній день не виникає проблем із впровадженням усіх видів обґрунтувань методів управлінського обліку в сегментах обліку витрат, виробництва та обліку витрат. Децентралізація обліку витрат в організаційних підрозділах дає можливість виявити резерви виробництва - винуватців перевитрат, методи економії та зниження витрат. Ця функція аналітичного обліку витрат гарантує, що кожен працівник несе особисту відповідальність за результатами роботи на своїй посаді [18].

Для синтетичного обліку витрат і виробництва продукції тваринництва використовується рахунок 23 «Виробництво», субрахунок 2 «Тваринництво». Це активний калькуляційний рахунок, за дебетом якого відображається собівартість продукції, а за кредитом – сума фактичної собівартості виробництва готової продукції та виконаних робіт. [35]

Понесені витрати списуються з рахунку 23 «Виробництво» і зараховуються на інші рахунки залежно від виду витрат (матеріальні, калькуляційні тощо). Прямі матеріальні витрати у тваринництві відображають на дебеті синтетичного рахунку 23 «Виробництво» (субрахунок 232 «Тваринництво») і на кредиті рахунків 20 «Виробничі запаси» або 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети». [35]

Вихід продукції тваринництва відображають на кредиті рахунку 232 «Тваринництво», який кореспондує з рахунками: 201 «Сировина і матеріали» (вартість гною та гноївки); 21 «Поточні біологічні активи» (вартість приплоду та приросту живої маси тварин); 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» (вартість молока, вовни, яєць, меду, риби тощо). [22]

Отримана з виробництва продукція тваринництва відображається на дебеті синтетичного рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» (субрахунок 272 «Продукція тваринництва») і на кредиті синтетичного рахунку 23 «Виробництво» (субрахунок 232 «Тваринництво»), тобто витрати на виробництво тваринницької продукції відносяться на вартість готової продукції.

До прямих витрат на оплату праці у тваринництві відносять оплату праці доярок, скотарів, пастухів, свинарок, конюхів, пташниць, чабанів, пасічників, працівників кролеферм, звіроферм, ставків, чергових тваринників. Ці витрати безпосередньо відносяться на витрати, пов'язані з утриманням худоби та птиці (за видами і групами). [22]

У сільськогосподарських підприємствах застосовують дві форми оплати праці: відрядну і погодинну, з яких домінує відрядна, оскільки ставить у пряму залежність оплату праці від обсягу виконаної роботи або виробленої продукції. При відрядній оплаті можна оцінити кількість і якість роботи. Відрядна оплата праці може бути прямою, відрядно-преміальною й акордно-преміальною. При прямій відрядній оплаті розцінки за одиницю продукції є сталими, розмір заробітку залежить від кількості виробленої продукції або обсягу виконаних робіт незалежно від затраченого часу. При відрядно-преміальній оплаті поряд з оплатою за встановленими розцінками за виконану роботу працівникам нараховують премії за виконання місячних, кварталних, річних завдань. При акордно-преміальній системі оплати праці розрахунок з працівниками здійснюють за весь виконаний цикл робіт.

Погодинна оплата праці може бути погодинною, поденною і помісячною. При погодинній формі можна застосовувати систему преміювання. 22 Облік прямих витрат на оплату праці у тваринництві ведуть на синтетичному рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» (субрахунок 661 «Розрахунки за заробітною платою»). Сума нарахованої оплати праці відображається на дебеті синтетичного рахунку 23 «Виробництво» (субрахунок 232 «Тваринництво») і кредиті синтетичного рахунку 66

«Розрахунки за виплатами працівникам» (субрахунок 661 «Розрахунки за заробітною платою»). [8]

Облік кредитів банку на розвиток тваринництва та розрахунків за них ведуть на субрахунках (рахунках): 50 «Довгострокові кредити банків в національній валюті». [8]

У ПАО "Україна" витрати звітного періоду відображаються за дебетом рахунку 23 «Виробництво» та списуються на відповідні рахунки в кінці року, а також собівартість шляхом оцінки готової продукції, виконаних робіт та послуг. Ці витрати розподіляються за видами і групами тварин пропорційно загальним витратам, без урахування витрат на корм.

Типову кореспонденцію з обліку витрат наведено в Додатку Б.2.

Як відомо, аналітичний облік організований відповідно до галузевих рекомендацій щодо прогнозування, обліку та калькулювання. Але навіть у межах сфери кожне підприємство має важливі характеристики в технологічних і виробничих підприємствах, і це не можна ігнорувати в оперативному обліку в аналітичному обліку господарських витрат.

Звіт про виробництво показує витрати та виробництво за місяць у сукупності з початку року. Відображення витрат здійснюється за придбаними товарами на відповідних рахунках. Розрахунок витрат за кореспондентськими рахунками спрощує ведення бухгалтерського обліку та надає всю необхідну для прийняття управлінських рішень інформацію про витрати..

2.4. Узагальнення облікової інформації щодо витрат на виробництво продукції тваринництва

Для узагальнення інформації про витрати на виробництво продукції тваринництва передбачено синтетичний рахунок 23 „Виробництво”, до якого відкривається субрахунок 232 „Тваринництво” [2].

Це субрахунок активний, операційний, калькуляційний. У дебет субрахунку 232 „Тваринництво” протягом року записують витрати на

утримання тварин, а у кредит - вихід продукції за плановою собівартістю.

Тому на протязі року субрахунок має розгорнуте сальдо, а отже є активно-пасивним рахунком. У кінці року визначають фактичну собівартість

продукції і коригують планову собівартість до фактичного рівня. Після списання калькуляційних різниць субрахунок 232 „Тваринництво”, як

правило, закривається. Проте за такими галузями, як рибицтво, птахівництво, шовківництво, бджільництво, можуть бути витрати незавершеного виробництва.

Аналітичний облік за субрахунком 232 „Тваринництво” ведеться за

встановленою номенклатурою об'єктів обліку та статтями витрат. Витрати та

вихід продукції тваринництва можна обліковувати за підрозділами підприємства та центрами витрат і відповідальності. На окремих аналітичних

рахунках відображають витрати з приготування кормів у кормокухнях і кормоцехах[15].

Витрати на виробництво продукції тваринництва у плануванні та обліку групуються за статтями, які господарство визначає самостійно. Склад статей має бути затверджений наказом про облікову політику підприємства[8].

У журнал-ордері № 10.3 с-г. відображаються кредитові обороти щодо виходу продукції з кредиту рахунків 23 „Виробництво” (за видами виробництв), 24 „Брак у виробництві”, 39 „Витрати майбутніх періодів”, 91 „Загально виробничі витрати”, 92 „Адміністративні витрати”.

Для обліку витрат і виходу продукції тваринництва передбачено ведення виробничого звіту № 10.3а с-г. Виробничі звіти складають за місяць і наростаючим підсумком з початку року в розрізі об'єктів аналітичного обліку за відповідними статтями витрат[15].

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку для відображення

господарських операцій із обліку витрат виробництва у тваринництві сільськогосподарського підприємства приведена в додатку до дипломної роботи.

Обчислення собівартості продукції тваринництва розпочинають після закриття субрахунку 231 „Рослинництво” і списання на тваринництво різниці у собівартості кормів, згодованих тваринам з урожаю звітного року. До цього часу мають бути закриті субрахунки рахунка 23 „Виробництво” з обліку

допоміжних виробництв та розподілу загальнофермерських і загальновиробничих витрат, які обліковують на рахунку 91. Також слід зробити відповідні записи за субрахунком 232 „Тваринництво”. Передусім необхідно нарахувати працівникам тваринництва відповідно до чинної

системи оплати праці всі види премій і доплат та включити їх суми до витрат виробництва відповідних галузей тваринництва. Потім розподілити витрати з

утримання кормоцехів між окремими обліково-технологічними групами тварин пропорційно фізичній масі витрачених кормів, приготованих у кормоцехах. Ці витрати включають до витрат виробництва за статтею

„Корми”. Після цього списують та включають до складу витрат тваринництва відповідну частину витрат на спорудження та утримання літніх таборів, загонів, навісів та інших тимчасових споруд для тварин [2].

Після виконання підготовчих робіт проводять калькуляцію собівартості тваринницької продукції. Спочатку обчислюють собівартість молока, оскільки воно може бути використане для вирощування інших груп і видів тварин. Витрати на утримання худоби та птиці (без витрат на незавершене виробництво на кінець року та вартості побічної продукції) становитимуть собівартість продукції тваринництва.

Причому вартість тварин, що загинули внаслідок стихійного лиха, відносять на надзвичайні витрати (рахунок 99), а вартість тварин, що загинули з інших причин (без сум, віднесених на матеріально відповідальних осіб), відображають за окремою статтею у складі витрат на утримання відповідних видів і груп тварин].

Побічну продукцію тваринництва не калькулюють. Вартість гною, одержаного від групи тварин, визначають, виходячи з нормативно-розрахункових витрат на його прибирання та вартості підстилки [1].

Іншу побічну продукцію, яку отримують у тваринництві, оцінюють за цінами можливої реалізації або іншого використання. До її складу входять: вовна-линька, пух, перо, міражні яйця, м'ясо півників яєчних курей, забитих у добовому віці, м'ясо забитих звірів, шкури загиблих тварин, молоко овець, гренажні кокони, з яких не вийшли метелики, тощо[1].

Собівартість і кормо-дня утримання худоби і птиці обчислюють шляхом ділення всієї суми витрат за відповідними видами худоби та птиці на кількість фуражних днів.

Отже, як бачимо, бухгалтерський облік на ПОА "Україна" побудований раціонально.

Після закінчення звітного періоду ПОА «Україна» зобов'язане скласти бухгалтерську, фінансову, податкову та статистичну звітність.

Складання звітності є завершальним етапом облікового процесу.

Метою складання фінансової звітності ПОА «Україна» є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства. Фінансова звітність повинна задовольняти потреби тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їх

конкретних інформаційних потреб. Відповідно до законодавства України, підприємством подається річна фінансова звітність, яка складається з[8]:

- форма №1 Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- форма №2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);
- форма №3 Звіт про рух грошових коштів;
- форма №4 Звіт про власний капітал;
- форма №5 Примітки до річної фінансової звітності.

Найважливішою з обов'язкових форм звітності є бухгалтерський баланс (форма 1-мс), який містить інформацію про структуру активів, зобов'язань та власного капіталу.

У Звіті про фінансові результати (форма 2-мс) відображають доходи, витрати, прибутки або збитки від господарської діяльності за звітний період.

Сутність Звіту про фінансові результати малих підприємств полягає в тому, що фінансовий результат визначається зіставленням доходів (виручка від реалізації, інші операційні та інші доходи) з витратами періоду (собівартість реалізації, інші операційні та інші витрати) [28].

Важливість Звіту про фінансові результати зумовлена рядом факторів:

— цей звіт надає інформацію про активність та результативність діяльності підприємства за певний проміжок часу;

— звіт є основою, на підставі якої будується прогнози майбутньої діяльності підприємства.

Фінансова звітність надає можливість користувачам порівнювати:

— фінансові звіти підприємства за різні періоди;

— фінансові звіти різних підприємств.

НП(С)БО 1 виділяє чотири якісні характеристики фінансової звітності[48]:

1) доходливість - однозначне тлумачення її користувачами;

2) достовірність - відсутність помилок, які можуть мати суттєвий вплив на рішення, що приймаються на підставі звітності;

3) зіставність - можливість порівнювати фінансові звіти за різні періоди та по різних підприємствах;

4) доречність - забезпечення можливості своєчасно і правильно оцінити минулі, теперішні і майбутні події.

Фінансова звітність подається органам, до сфери управління яких належать підприємства, трудовим колективам на їх вимогу, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів, а також, згідно із законодавством, іншим органам та користувачам, зокрема органам державної статистики; щодо використання бюджетних асигнувань, одержаних з державного бюджету, органам Державного казначейства, а щодо використання асигнувань, одержаних з місцевих бюджетів, відповідно фінансовим відділам[36].

Підприємство ПОВА «Україна» відноситься до 4 групи платників єдиного податку (раніше платник фіксованого сільськогосподарського податку). Податкова звітність (Декларація з єдиного податку) подається не пізніше 20 лютого звітного (податкового) року. Податковим періодом для платників єдиного податку четвертої групи є календарний рік і починається він з першого числа першого місяця податкового (звітного) періоду і закінчується останнім календарним днем останнього місяця податкового (звітного) періоду (ст. 294 ПКУ).

Платник єдиного податку подає загальну декларація з ЄП та додаток до неї.

Метою статистичних звітів є надання інформації державі про соціально-економічні явища на конкретному підприємстві. Базою для складання статистичних звітів є дані бухгалтерського обліку, тому бухгалтерія поряд з фінансовою (бухгалтерською) звітністю заповнюють, або надають інформацію для статистичних звітів. До органів статистики подає форму №50 є. г. (Додаток Б.1), Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств (термін подання не пізніше 29 лютого).

На підприємстві використовується комп'ютерна форма бухгалтерського обліку з елементами бухгалтерського обліку. В бухгалтерії встановлена комп'ютерна програма "1С:Бухгалтерія". Облік собівартості продукції, виробництва готової продукції в тваринництві, а також розрахунок одиниці оплати праці працівників тваринництва ведеться за журнально-ордерною системою обліку, тобто , первинні документи складають відповідальні особи на підставі первинних документів, бухгалтери складають накопичувальні документи, з яких беруться дані переносяться до комп'ютерної програми в операційному журналі.

Інші ділянки обліку повністю автоматизовані, тобто бухгалтери записують у програму «1С: Бухгалтерія» первинні документи, які є основою для формування відповідних реєстрів синтетичного та аналітичного обліку. ПОВА "Україна" починає перехід на комп'ютерну програму «МЕДос» для складання фінансової звітності та обміну податковими накладними з іншими

підприємствами. На даний момент документообіг не ведеться в повністю автоматизованій формі.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУВБІП України

3.1. Методичні прийоми проведення аналізу

Методи аудиту собівартості продукції тваринництва ЦОА "Україна" включає: фактичний огляд, підтвердження, документальний огляд, спостереження, огляд, огляд, механічну точність, аналітичні випробування, сканування, огляд, спеціальний огляд та зустрічну перевірку, інвентаризація.

Під фактичною перевіркою розуміється перевірка кількісного та якісного стану речей, яка визначається перевіркою, розпізнаванням, вимірюванням, підрахунком, зважуванням, лабораторним аналізом та іншими способами перевірки фактичного стану майна[20].

Документальна перевірка документів і записів, яка може мати формальний, арифметичний і змістовний характер.

Формальна перевірка полягає у візуальній перевірці достовірності записів усіх відомостей, відмічанні виправлень, видалень, дописок у незрозумілому тексті та зображеннях, перевірці підписів посадових осіб та матеріально відповідальних [20].

Арифметична перевірка документів полягає в перевірці правильності розрахунків у документах, записах і формах звітності.

Перевірка документів дійсно дає можливість встановити законність і доцільність ведення господарської діяльності, правильність відображення операцій на рахунках, включення їх до статей витрат і валового доходу.

Огляд можна організувати різними способами. Тому в аудиторській практиці виділяють чотири основні методи аудиту: суцільний аудит (документальний і фактичний), вибірковий, аналітичний, комбінований[20].

У разі постійної верифікації перевіряються всі без винятку записи даних, що стосуються економічних процесів, які проходять клієнт протягом періоду верифікації. За результатами поточної перевірки аудитор приходить

до висновку про достовірність, адекватність і законність бухгалтерського обліку та звітності про дії та події, здійснені суб'єктом господарювання за період перевірки. Ці перевірки є найточнішими, а ризик невиявлення зведений до мінімуму. Однак вони вимагають дуже великих трудових і матеріальних витрат. Тому при проведенні звичайних перевірок (обов'язкового аудиту або аудиту на вимогу замовника) постійний контроль є недоцільним. Ці перевірки служать для збереження доказів і визначення збитків, викликані різними видами злочинів. Як правило, постійні перевірки проводяться на вимогу правоохоронних органів [2].

Аналітичний тест – це оцінка фінансових результатів шляхом вивчення ймовірних взаємозв'язків між ними.

Комбіноване тестування – це поєднання суцільного, вибіркового та аналітичного тестування.

Перевірка - процес тривалий і складний. Бухгалтери постійно працюють над тим, щоб максимально скоротити час аудиту, не знижуючи його якості та не збільшуючи ризики аудиту. Цю проблему можна вирішити лише за умови формування чіткої методики аудиту, яка передбачає порядок і процедуру застосування окремих методів аудиту та їх організацію з метою встановлення об'єктивної істини щодо перевіреної інформації та доведення цієї істинності.

3.2. Аналіз витрат і собівартості продукції тваринництва

Підсумковий розрахунок витрат на виготовлення здійснюється на підставі зведених даних, отриманих при обробці первинної документації. Фактичні виробничі витрати розраховуються з використанням цих даних із підсумкового розрахунку виробничих витрат[7].

При організації оперативного аналізу витрат у тваринництві потрібно враховувати галузеві особливості. На відміну від рослинництва, тут витрати виробництва і вихід продукції відбуваються ритмічно. Це створює об'єктивні

передумови для організації оперативного аналізу витрат за видами продукції та для співвимірювання витрат з обсягом продукції, а також проведення помісячного аналізу собівартості. Отже, тут об'єктом аналізу є витрати і собівартість[32].

Основна стаття витрат у тваринництві – це корми. В структурі витрат вони становлять 48%. За рахунок введення системи і методик внутрішнього контролю над обліково-аналітичним/забезпеченням управління витратами виробництва можна підвищити ефективність діяльності. Оптимізація рівня витрат впливає на прибутковість підприємства., але варто контролювати вплив зменшення витрат на якість входу продукції, тому своєчасність проведення контролю рівня витрат та якості продукції – це основні аспекти на які потрібно звернути увагу.

Рис. 3.1

Метою оперативного аналізу є щоденна оцінка дотримання норм витрат кормів та пошук резервів їх віддачі. Так, раціони годівлі тварин зоотехніки складають дуже примітивно, виходячи із наявних в господарстві кормів. На основі них зафермами випишують відомості витрати кормів, які використовуються для відпуску кормів зі складу з наступним їх списанням.

При цьому не враховується ні продуктивність тварин, ні норма поживних речовин на 1 голову худоби підтримуючого і продуктивного корму, ані рух поголів'я, що знижує оплату корму [1].

У випадку незабезпеченості поголів'я збалансованими раціонами годівлі вибракувати з основного стада зайвих низькопродуктивних тварин.

Це дасть можливість більше корму згодувати понад підтримуючий рівень і, як наслідок, сприятиме кращій оплаті корму продукцією [1].

Наступним об'єктом аналізу є оплата праці. У зв'язку з тим, оплата праці визначається затратами останньої, початковим етапом аналізу є праця.

В процесі щоденного аналізу потрібно вивчати забезпеченість виробництва робочою силою, дотримання штатної дисципліни, використання робочої сили та робочого часу, виявляти причини його втрат і непродуктивних витрат.

Крім того, в процесі щоденного аналізу потрібно досліджувати непрямі показники продуктивності праці: навантаження худоби на одного працівника

тваринництва (корів на доярку, скотаря, телят на телятницю, свиней на свинарку і т. д.); витрати праці на обслуговування 1 голови худоби в тваринництві, людино-годин, затрати праці на виконання окремих операцій в тваринництві (на роздачу кормів, на доїння і т. д.); обсяг роботи, виконаної за

одиницю часу; кількість одержаної продукції в натуральному вимірі за день, в розрахунку на 1 тваринника. Вивчення цих показників в порівнянні з базовим рівнем дозволяє дослідити використання праці, виявити недоліки і усунути їх у ході виробничого процесу [2].

У зв'язку з тим, що оплата праці в тваринництві встановлюється за кількістю і якістю одержаної продукції, тут вирішальне значення для аналізу має достовірність інформації про кількість одержаної продукції та своєчасність відображення її в обліку, а також контроль за правильністю використання затверджених розцінок і норм виробітку. Тому аналіз цих

показників необхідно проводити по мірі складання документів про вихід продукції, розрахунку оплати праці працівникам тваринницьких ферм, таблиця обліку робочого часу.

Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складається з виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), реалізованої упродовж звітного періоду, нерозподілених загальновиробничих та наднормативних виробничих витрат. У сільському господарстві всю суму загальновиробничих витрат вважають розподільною і відносять на собівартість продукції[9].

До виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) включають: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; загальновиробничі витрати[32].

Не відносять на собівартість виробленої й реалізованої продукції та покривають за рахунок інших джерел: адміністративні витрати; витрати на збут; інші витрати операційної діяльності; фінансові витрати[10].

Фактичну собівартість продукції (робіт та послуг) у сільсько-господарських підприємствах розраховують загалом за рік

Собівартість 1 кормо-дня утримання худоби і птиці обчислюють шляхом ділення всієї суми витрат за відповідними видами худоби та птиці на кількість фуражних днів[7].

Однак існуючий порядок обліку в досліджуваних організаційноправових структурах не дає можливості щомісячно проводити оцінку діяльності центрів відповідальності за показниками, залежних від їх діяльності. У зв'язку з цим відсутня можливість оперативного аналізувати собівартість продукції. Виявлені недоліки можна ліквідувати з допомогою правильної організації обліку і економіко-аналітичної роботи безпосередньо на тваринницьких фермах.

Отже, для підвищення економічної ефективності виробництва продукції тваринництва необхідно звести граничний обсяг продукції, отриманої від однієї голови птиці, до мінімальних витрат праці та матеріальних ресурсів на її виробництво.

3.3. Розробка основних шляхів вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління виробництвом тваринництва

Виробничі витрати (витрати виробництва) — спожиті в процесі виробництва засоби виробництва, які втілюють у собі минулу працю (сировина, матеріали, амортизація основних засобів, праця працівників, зайнятих у поточному процесі виробництва) з відповідними нарахуваннями на них тощо[3].

Основні принципи управління витратами на виробництво тваринництва на ПЧА "Україна" розроблено на практиці і зводяться до:

- уникнення надмірних витрат:
 - системний підхід до управління витратами;
 - єдність методів, що практикуються на різних рівнях управління витратами;
 - управління витратами на всіх етапах життєвого циклу продукту, від створення до реалізації;
 - удосконалення інформування про обсяги видатків;
 - підвищення зацікавленості виробничих підрозділів компанії в зниженні собівартості та ін.
- Зниження собівартості продукції тваринництва в ПЧА "Україна" досягається після:
- використання технологічного обладнання;
 - використання ресурсозберігаючої технології, яка економить матеріали та енергію, звільнення працівників;
 - дотримання технологічної дисципліни, що веде до зниження збитків у компанії;
 - збалансована робота виробничих потужностей, що призводить до зниження інвестиційних витрат;

- розробка оптимальної стратегії розвитку бізнесу, що забезпечує розумний рівень витрат.

Будь-який напрямок здешевлення продукції тваринництва в ПОА "Україна" передбачає ряд заходів, які разом вливаються в конкретні плани.

ПОА "Україна" має резерви збільшення виходу продукції тваринництва, спрямовані на підвищення продуктивності ВРХ. Важливим резервом підвищення продуктивності та продуктивності продукції тваринництва є згодовування повнораціонних кормів з додаванням вітамінних добавок, наприклад тварин.

Економічна ситуація в українських компаніях вимагає від суб'єктів господарювання своєчасного прийняття ефективних управлінських рішень. Це неможливо без достовірної інформації, належним чином обробленої та підготовленої для управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Інструментом отримання цієї інформації є система бухгалтерського обліку [14].

Тільки бухгалтерія забезпечує керівництво підприємства своєчасною, достовірною та об'єктивною інформацією. Ефективне досягнення цієї мети можливе за допомогою комп'ютеризації бухгалтерського обліку на підприємствах.

Комп'ютеризована система бухгалтерського обліку забезпечує вирішення багатьох проблем під час реєстрації бізнесу та обробки даних.

Однак виникає проблема вибору програмного забезпечення, яке найбільш повно розкриває інформацію, отриману з облікових даних. Більшість існуючих бухгалтерських програм, які автоматизують бухгалтерський облік — це просто електронні таблиці, які публікують лише записи в бухгалтерських записах. Крім того, зазвичай розробляється бухгалтерська програма або програміст, який знайомий з усіма тонкощами системного програмування [13].

Автоматизація бухгалтерського обліку підвищує ефективність і прискорює обробку даних, забезпечуючи актуальну інформацію для

прийняття рішень. Тому часто доцільно впроваджувати автоматизовану систему обліку не для отримання загального результату, а для вирішення комплексу локальних завдань.

Вважається, що використання автоматизованої системи може ефективно вирішити проблему аналітичної ефективності бухгалтерського обліку, оскільки ефективність обліку та управління повинна автоматично зростати з підвищенням.

За допомогою комп'ютеризованого обліку ви можете отримати кілька різних розділів аналізу в одному синтетичному рахунку, який відображає основну інформацію різними способами. В аналітичних звітах інформація групується і узагальнюється за певною ознакою в інтересах керівництва. Це значно підвищує інформаційну ємність бухгалтерського обліку та можливість більш детального та глибокого аналізу інформації[20].

Управлінський облік можна організувати кількома способами[22]:

- без спеціального оформлення операцій управлінського обліку на рахунках ПК з подвійним записом (тобто без синтетичного обліку);

- з окремим відображенням операцій управлінського обліку на синтетичних рахунках (у тому числі з використанням різних варіантів коррахунків).

Звичайно, найпростішим варіантом є порівняння операцій управлінського обліку із загальною системою синтетичного обліку, не відводячи до цих операцій окремих кореспондуючих рахунків.

Комп'ютеризація бухгалтерського обліку тваринництва ПДА "Україна" призвела до створення автоматизованих робочих місць (АРМ). АРМ бухгалтера призначений для автоматичного виконання операцій на певному етапі процесів аналітичного обліку. Ця система є структурним підрозділом автоматизованих систем управління, персональним інструментом обліку, обробки фактичних даних і підготовки інформації для прийняття управлінських рішень.

Роботу бухгалтера, який працює в системі обліку птиці ПОА "Україна", можна поділити на наступні рівні: робочі місця в підрозділах підприємства (основна бухгалтерія); бухгалтерські послуги (бухгалтерія); Посада головного бухгалтера (зведена бухгалтерія); Адміністратори робочих місць (функції обробки та аналізу даних без права зміни облікової інформації) [13].

З широким розповсюдженням комп'ютерних технологій постає питання раціонального використання каналів зв'язку. Тому необхідно обмежувати інформацію, тобто ту її частину, яку називають надлишковою, оскільки це можливо призводить до неправильних управлінських рішень. Тому

керівництву потрібна інформація лише на основі прийнятих рішень. Якщо керівник володіє цією інформацією, процес допуску набуває чинності.

При організації нормативного методу кожен виробничий відділ компанії ПОА "Україна" отримує планове завдання на виготовлення продукції та виконання робіт на поточний місяць. За нормами місячних поточних витрат оборотних коштів, заробітної плати та інших витрат виробництва продукції розраховується вартість в облікових цінах.

На основі розробленого плану виробництва виробу розраховується його нормативна базова собівартість. Під час розрахунку необхідно нормалізувати не лише прямі витрати, але й витрати на збут та непрямі витрати (наприклад, амортизаційні відрахування, технічне обслуговування, накладні та накладні витрати) [21].

Основними перевагами нормативного методу калькуляції продукції тваринництва: фактична собівартість продукції кожного найменування обчислюється як сума або різниця між нормативною величиною та кількістю відхилень від визначених норм; фактична собівартість в журналі стан обліку основного виробництва відображається загальною сумою, а наявність нормативних калькуляційних показників дозволяє виявити відхилення від норми, в обліку виявляються фактори зростання або зниження ціни відділ при реєстрації; Роздільний облік витрат посилює аналітичні якості

бухгалтерського обліку, підвищує ефективність бухгалтерського обліку в оперативному управлінні господарством. фактична вартість.

Компанія ПАО "Україна" зіткнулася з великими проблемами. Це велика конкуренція на ринках збуту, збільшення собівартості продукції, спрямованість селекційної роботи, поліпшення кормових раціонів, зниження витрат на утримання, потащення кредитів.

Проведені дослідження показують, що в ПАО "Україна" здійснюється лише один контроль, який дозволяє виявити недоліки попереднього та поточного контролю. Цей контроль є перевіркою правильності та законності

господарських операцій, що здійснюються на перевіреному підприємстві, що дає змогу виявити порушення та зловживання, що дає змогу розробити заходи щодо усунення виявлених недоліків та запобігання їм у майбутньому.

Такий контроль на підприємстві здійснюється після завершення всієї господарської діяльності перевірени операції і тому не дозволяє впливати на вже здійснене, але його перевагою є можливість впливати на діяльність у майбутньому за рахунок виявлених недоліків у минулому та розробки пропозицій щодо уникнення помилок.

В процесі контролю на ПАО "Україна" бухгалтер перевіряє: наявність та достовірність первинних документів, які є підставою для записів щодо формування собівартості послуг; правильність віднесення витрат на собівартість послуги; повнота, точність і достовірність відображення операцій, що використовуються для формування собівартості послуг, у бухгалтерському обліку та звітності; Оцінити стан синтетичного та аналітичного обліку витрат на виробництво, що входять до собівартості послуг; Оцінка правильності формування собівартості послуг за об'єктами витрат.

При проведенні контролю за формуванням собівартості продукції перевіряється методика обліку витрат підприємства та його відповідність прийнятим на підприємстві принципам бухгалтерського обліку; принциповою ознакою включення витрат до собівартості лише того періоду,

в якому вони понесені, незалежно від часу їх оплати; прями та непрямі витрати, що відносяться до собівартості продукції; Витрати, у яких неможливо точно визначити, до якого розрахункового періоду вони мали належати.

Під час контролю особлива увага приділяється перевірці показників фактичного оприбуткування продукції та оприбуткування по рахунку 23 «Виробництво» та дебету рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва». Залишки в регістрах аналітичного обліку за цими рахунками звіряються з даними про надходження готової продукції на склад, відомостями про вистовлення продукції та первинними документами..

При контролі витрат за окремими статтями калькуляції перевіряється їх підтвердження відповідними виправдувальними первинними документами.

Контроль за нарахуванням амортизації собівартості продукції за елементами та калькуляційними позиціями також здійснюється шляхом зустрічної перевірки та порівняння з даними первинних документів, дотриманням аналітичного та синтетичного обліку.

Загалом на ПОА "Україна" внутрішній контроль розвинений недостатньо, про що свідчить наявність лише епізодичних його проявів у вигляді інвентаризації; окремі контрольні процедури виконуються без координації системою управління, оскільки об'єднання контрольних процедур впливає лише на кінцевий (пост-постовий) вид контролю, тобто.

Вважаємо за доцільне усунути цю проблему шляхом розробки та впровадження на підприємстві ефективної системи внутрішнього контролю, в якій виняткову роль у підвищенні ефективності галузі відіграє контроль собівартості продукції та виробництва продукції тваринництва.

Виділяючи об'єкти обліку, слід мати на увазі, що в сільському господарстві продукція не виготовляється, а вирощується, тобто одержується шляхом використання технологій з метою впливу на живі організми – тварини. Результатом виробництва продукції тваринництва стають різні

Види одержуваної продукції: основна, допоміжна і супутня продукція, що також слід враховувати при виділенні об'єктів фактури.

Враховуючи сучасні об'єкти обліку, які використовуються на практиці суб'єктів господарювання та враховуючи вищевикладене, пропонуємо розглядати об'єкти обліку сільськогосподарської продукції, виходячи з ієрархічного рівня побудови обліку витрат: центр відповідальності (центр витрат); сільськогосподарські культури, види робіт, види продукції; цикли (періоди) виробництва; технологічні процеси виробництва; технологічні операції; Статті витрат поділяються на змінні, умовно-змінні та постійні (рис.

3.1).

Запропонована структура обліку витрат дозволяє:

1) Здійснювати оперативний контроль витрат під час технологічного процесу та виявляти непередбачені відхилення та приймати ефективні операційні рішення;

2) наприкінці року за даними поточного оперативного контролю привести кошторисні дані до фактичних з метою підбиття підсумків роботи працівників виробничих підрозділів щодо виконання завдань госпрозрахунку;

3) На підставі даних фактичного обліку та контролю за витратами здійснювати процес калькулювання та звітності відділу та підприємства в цілому.

При проведенні контрольних процедур інспектор зазначає можливі недоліки, які виявляються під час перевірки. Якщо говорити про контроль витрат виробництва, то типовими недоліками є: невідповідність застосованого методу обліку витрат, що зафіксовано в принципах бухгалтерського обліку.

У сучасних умовах господарювання недоцільно розділяти систему обліку та процедури контролю. За допомогою системи бухгалтерського обліку фіксуються економічні процеси та явища, що відбулися у підприємстві з господарськими засобами та джерелами їх виникнення, але необхідно їх

контролювати. А контроль повинен бути спрямований переважно на виробничий процес і виробництво продукції на підприємствах. Для менеджменту сільськогосподарських товаровиробників все більшого значення набувають методи контролю виробничих витрат і врожайності продукції тваринництва, які стають основним способом забезпечення необхідного рівня рентабельності діяльності.

Проведені дослідження показують, що в ПОА "Україна" здійснюється лише один контрольний контроль, який дозволяє виявити недоліки попереднього та поточного контролю. Цей контроль є перевіркою правильності та законності господарських операцій, що здійснюються на перевіреному підприємстві, що дає змогу виявити порушення та зловживання, що дає змогу розробити заходи щодо усунення виявлених недоліків та запобігання їм у майбутньому. Такий контроль в компанії здійснюється після завершення всіх господарських операцій, що підлягають перевірці, і тому не дозволяє вплинути на вже здійснене, але його перевагою є можливість

Внутрішній контроль в ПОА "Україна" розвинений недостатньо, про це свідчить наявність лише епізодичних проявів у вигляді інвентаризації; окремі процедури контролю здійснюються без узгодження з системою управління, оскільки результат процедур контролю

Процедура відноситься лише до кінцевого (фактичного) типу контролю, тобто зазвичай це єдиний захід, якого недостатньо для потреб ефективного управління. Вважаємо за доцільне усунути цю проблему шляхом розробки та впровадження на підприємстві ефективної системи внутрішнього контролю, в якій виняткову роль у підвищенні ефективності галузі відіграє контроль собівартості продукції та виробництва продукції тваринництва.

Для побудови ефективної системи контролю рекомендуємо розглядати ієрархічні рівні обліку витрат і виділяти такі об'єкти контролю: центр відповідальності (центр витрат); сільськогосподарські культури, види робіт,

види продукції; цикли (періоди) виробництва; технологічні процеси виробництва; технологічні операції; Статті витрат поділяються на змінні, умовно-змінні та постійні. Запропонована розрахункова схема обліку та

контролю витрат при виробництві заводської продукції дозволить проводити оперативний контроль витрат під час технологічного процесу, виявляти непередбачені відхилення та приймати ефективні оперативні рішення.

При проведенні контрольних процедур інспектор зазначає можливі недоліки, які виявляються під час перевірки. Тест внутрішнього контролю дозволяє визначити основні моменти організації контролю фінансової інформації та її «прозорості» на підприємстві, виявити проблемні моменти та окреслити основні проблеми для розробки програми внутрішнього контролю.

З метою отримання достовірної інформації щодо обліку витрат на виробництво продукції в господарствах пропонується орієнтовна програма внутрішнього контролю, яка дасть змогу контролювати формування собівартості продукції та запобігати виникненню витрат. Як підсумковий документ за результатами внутрішнього контролю витрат на виробництво продукції пропонується використовувати звіт про виявлені помилки та порушення при контролі витрат на виробництво, в якому будуть визначені основні недоліки та надані рекомендації щодо їх усунення.

Контроль витрат на виробництво і випуск продукції повинен забезпечити вирішення їх основного завдання - оптимізацію рівня витрат і уникнення неефективних витрат. Процедури контролю мають бути простими та базуватися на зрозумілих методах, оскільки надмірна складність заходів контролю призводить до збільшення витрат, пов'язаних із проведенням контролю, та призводить до відсутності розуміння та підтримки з боку керівництва системи контролю. Розроблені напрями удосконалення контролю виробничих витрат і врожайності продукції тваринництва зумовляють наявність зворотного зв'язку, що дозволить на основі оцінки інформаційного забезпечення впливати на систему виробництва,

ВИСНОВКИ

НУБІП України

За результатами досліджень можна зробити наступні висновки:

1. Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати» витрати – це зменшення економічних вигод протягом звітного періоду у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (крім зменшення капіталу). шляхом визучення або розповсюдження Власником). При класифікації витрат за частотою їх виникнення виділяють такі види витрат: одноразові; поточні витрати; за місцем витрати; за рівномірністю складу (однорідністю) витрат; комплексні витрати; за доцільністю витрат; за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат; за способом перенесення витрат на продукцію; після визначення відношення до виробничих витрат; за роллю у виробничому процесі; за видом витрат.

НУБІП України

2. Бухгалтерський облік на підприємствах є обов'язковим процесом, визначеним Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову інформацію в Україні». Виробництво та реалізація продукції тваринництва має обов'язкові витрати. Одним із нормативних документів, що регламентують ці витрати, є НП(С)БО 16 «Витрати». Методичні основи навчання з обліку інформації про біологічні активи підприємства та розкриття інформації про них у фінансовій інформації визначено НП(С)БО 30 «Біологічні активи», затвердженим наказом Міністерства фінансів України, від 18 листопада 2020 р. № 790.

НУБІП України

3. Основними первинними бухгалтерськими документами з обліку витрат на виробництво продукції тваринництва є: Рахунки – фактури, дорожні листи вантажного автомобіля, накладні, лімітно – заборні картки, облікові листи праці й виконаних робіт, розрахунок амортизаційних відрахувань, Розрахунок оплати праці працівникам тваринництва, Табелі обліку робочого часу, Відомість витрати кормів, Відомість обліку надоя молока, Відомість руху молока, Щоденник надходження

НУБІП України

сільськогосподарської продукції; Відомість зважування тварин; Розрахунок визначення приросту.

4. Спеціалізацією господарської діяльності ПОВА "Україна" є: тваринництво; виробництво м'яса; Виробництво м'ясних продуктів, вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів; молочне скотарство; свинарство; змішане землеробство.

Фінансовий стан ПОВА "Україна" у 2021 році порівняно з 2019 роком покращився на 12% та 1,9%. Значне збільшення дебіторської заборгованості загрожує фінансовій стійкості ПОВА "Україна" та необхідності залучення додаткових джерел фінансування. Запаси в 2020 році скоротилися на 25,7%.

Організація та постановка фінансового обліку в ПОВА «Україна» здійснена відповідно до законодавства України та обраної облікової політики. Фінансовий облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації. Відповідальність за організацію обліку покладено на керівника підприємства.

Діяльність ПОВА «Україна» здійснюється у відповідності до Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» №2275-VIII від 06.02.2018 р. (зі змінами та доповненнями), інших законодавчих актів України і Статуту. Воно є юридичною особою, здійснює господарську та іншу діяльність від свого імені на принципах повного господарського розрахунку, має самостійний баланс озрахунковий та інші рахунки в установах банків.

5. В ПОВА "Україна" витрати протягом звітного періоду накопичуються за дебетом рахунку 23 «Виробництво», а в кінці року списуються за кредитом 91 «Загальновиробничі витрати». Ці витрати розподіляються за видами та групами птахів пропорційно до загальних витрат без урахування витрат на корм. Дані відображені в розрахунку навантаження. 26

«Готова продукція» - отримана продукція тваринництва; 21 "Поточні біологічні активи" - приплід та приріст живої маси тварин; 23 "Виробництво", субрахунок "Допоміжне виробництво" - на кількість прийнятого та вивезеного на поле гною. Головною метою бухгалтерського

обліку є також своєчасне, абсолютно достовірне відображення фактичних витрат на виробництво та контроль за використанням усіх видів виробничих ресурсів.

6. Система внутрішнього контролю ПЗА "Україна" визначає всі правила та процедури внутрішнього контролю, які впроваджує директор компанії для досягнення мети: забезпечення стабільної та ефективної роботи компанії, дотримання внутрішньої економічної політики, збереження та раціональне використання активів компанії, запобігання та виявлення шахрайства.

За рахунок введення системи і методики внутрішнього контролю над обліково-аналітичним забезпеченням управління витратами виробництва можна підвищити ефективність діяльності. Оптимізація рівня витрат впливає на прибутковість підприємства., але варто контролювати вплив зменшення

витрат на якість входу продукції, тому своєчасність проведення контролю рівня витрат та якості продукції – це основні аспекти на які потрібно звернути увагу 7. ПЗА "Україна" має резерви для збільшення виробництва продукції тваринництва. Підвищення продуктивності праці відбувається на основі активізації сільського господарства, що, у свою чергу, є важливою умовою зниження собівартості продукції.

8. Методи перевірки вартості тваринництва ПЗА "Україна" включають: фактичну перевірку, підтвердження, документальна перевірка, спостереження, вивчення, перевірка, механічна точність, аналітичне дослідження, сканування, перевірка, спецперевірка та контрперевірка.

9. Під час дослідження встановлено: порушень не виявлено, господарські операції своєчасно відображені в бухгалтерських документах, формування даних в аналітичному обліку здійснюється на підставі

первинних документів. За результатами аудиту собівартості продукції ПЗА "Україна" виявлено: випадки порушення порядку формування та складання карток у книзі обліку в хронологічному порядку, тобто дати видачі посвідчення про відрядження; форма не вказана; До попередніх записів також додаються квитанції про оплату, дати яких не збігаються з датами посвідчень про відрядження та попередніх записів;

10. В цілому, діяльність ПЗА «Україна» є прибутковою в розрізі останніх трьох років. Проте, підвищення ефективності обліково-аналітичного забезпечення управління виробництвом в галузі тваринництва матиме позитивний вплив на подальший розвиток підприємства. Цього можна досягти за рахунок удосконалення управління і контролю рівня витрат.

1

Чинним законодавством передбачено ведення на підприємствах внутрішньогосподарського (управлінського) обліку. Першим кроком до введення внутрішнього контролю є розробка методики та визначення відповідальних співробітників. В якості облікових регістрів для ведення внутрішньогосподарського обліку витрат на виробництво продукції пропонуємо використовувати виробничі звіти або багатоблачні картки. Використання в обліку сучасної обчислювальної й організаційної техніки для оперативного одержання інформації керівниками всіх підрозділів про результати роботи підприємству рекомендовано розглянути необхідність повного переходу на втоматизований документообіг для підвищення якості і швидкості обміну та фіксації інформації в процесі виробництва.